

HÁRMAS - KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:

WALTHIER GYÖRGY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 2 sz.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett közlünk.

ÚJ MAGYAR ÉLETTET

Akar kialakítani az ősi magyar földön Imrédy Béla miniszterelnök.

Azt akarjuk, mondotta történelmi nevezetességű vizkeresztői beszédében a kormányelnök, hogy „az a föld, amelyet az élet jegyében birtokba vettünk, megvédelmeztünk, ki tudja, hány-szor felépítettünk, hogy az a föld magyar maradjon, magyar nemzetet hordozzon, amely tudja magát, hogy magyar, amely akarja, hogy magyar legyen és amely cselekedetekre tudja átváltani ezt a tudatot és ezt az akarást.

Hogy mit jelent a magyar élet, azt is bölcsen megmagyarázta Imrédy Béla.

Amint az élet ellentéte a mozdulatlanlanságnak, a megállásnak, az elernyedésnek és halál-nak, úgy a magyar élet is akkor értékes és hasznos, ha a nemzet teste-lelke életrevaló, cselekvőképes, erőteljes duzzadó és arányosan egyensúlyozott.

A magyar élet tehát a nemzet minden rétegének beolvadását és összhangzó együttműködését követeli a magyarság közösségébe.

Ezért nincs helye — az osztályokra való elkülönülésnek, nincs helye a születési előjogoknak, nincs helye annak, hogy a fényesebb családfával bíró lenézze az egyszerűbb származású, a gazdagabb a szegényebbet, a műveltebb az egyszerűbb elméjűt.

Az új élet parancsszava: tudatos egység a nemzetben, melynek ne csak tökéletlen megnyilvánulásai jelentkezzenek nagy nemzeti megpróbáltatások idején, hanem egy állandó, szerves, tudatos összeműködés hassa át a magyar társadalmat.

Elég volt a széthuzásból, elég volt az osztályok, rétegek szerinti széttagoltságból.

Mi a népi egységnek új Magyarországot akarjuk felépíteni és utódainknak átadni.

A nemzeti szellemből önként következik a fajvédelem, a magyar faj életfeltételeinek és fejlődési lehetőségeinek biztosítása s a magyar faj egészségügyi gondozása.

És ezért szorulunk védelemre a zsidósággal szemben, mely népelem a magyar nemzettől erős fajiságánál, évezredek elzárkózásánál fogva állandó és öntudatlan elkülönülésben maradt.

A magyar faj gondozása, védelme és veszélyektől való mentesítése azonban áldozatravaló készséget, támadásravaló elszántságot, fegyelmezettséget, tehát katonás szellemet követel.

Ez a belső fegyelmezettség és hűséges kötelezettség teljesítés csak erős nemzeti érzésből és mélyen átélt keresztény erkölcsből fakadhat.

A reformok legfontosabbika tehát a lelki reform, önmagunk átgurása, a társadalomnak az átítatása keresztény szolidaritásnak szellemében, a keresztény erkölcsök alapján.

A keresztény szellemből fakad a szociális igazságok keresése, a kisemberen való segítség, a kisember anyagi és lelki boldogulásának előmozdítása.

Legfőbb gondunk a szegénység leküzdésére irányul. Arra, hogy eltűnjön a szegénység, a nyomor, hogy legyen együtt anyyink, amiből mindenkinek jut.

Ezt szolgálja a magyar mezőgazdaság reformja, melynek tengelyében áll a magyar föld birtoklásának és művelésének problémája.

A nemzetpolitika legfontosabb szempontjai megkívánják, hogy a föld tulajdona, vagy legalább is birtoka minél több kisexisztencia kezében legyen.

A belső béke és haladás érdekében irtuk ki a visszaéléseket és ültessük trónra a tiszta erkölcsöt nemcsak a magánéletben, de a gazdasági életben és a közéletben is.

És amikor szétszakítjuk az érdekhálózatok szövetségét, gazdasági politikánk tengelyébe állítsuk be a termelő munkát és észszerű munkabérlpolitikán és szociálpolitikán keresztül adjuk meg a munkásnak az ő bérét.

Ezeket a célkitűzéseket meg kell valósítani a gyakorlati politika mezején, mer csak ekkor várhatjuk, hogy ez a nemzet élni, fejlődni és nagygyá lenni tudjon.

Imrédy Béla korszakos jelentőségű beszédének befejező részében az Új Magyar Élet mozgalomnak lobogója alá hívott minden becsületes magyart, aki dolgozni és munkálkodni akar a szebb és boldogabb magyar életért.

Tudni akarom, mondotta Imrédy, kik azok, akikre a nemzetnek most következő sorsdöntő időszakában számítani lehet, kik azok, akik a magyar élet keskeny ösvényén, amely a tengődés posványja és a felelőtlenség szakadéka között vezet, velünk

együtt, egy csapatban kívánnak menetelni.

Mint hatalmas pörölycsapás ütött le a magyar nép szívere Imrédy Béla megrázó erejű hívása és célkitűzése.

Nyugodtan oldhatja meg reformterveit egymásután Magyarország miniszterelnöke, a nemzet óriási többsége megértette a hívó szót, kívánja és várja a jobb magyar életet és fegyelmezett kitartással áll az új magyar élet megteremtője mögött.

Megértettük a szót!

Az Alföld magyar népe hetek óta feszült figyelemmel nézi azt a hatalmas építő munkát, amelyet Imrédy Béla megindított. Gazdasági munkakörökben, társulatokban és gyülekező helyeken másról sem folyik a szó, mint arról, hogy mit mondott Imrédy? Mit tervez a miniszterelnök? Milyen javaslatok kerülnek az országgyűlés asztalára?

A tisztviselő-réteg a megértő jóindulatot látja a keresztény jobboldali kormányban. Bár csekélység és nem eléggé progresszív a bevezetett családi pótlék és az öregek kárpótléka, mégis nagy megnyugvást keltett az intézkedés, mert a 12—13 pengős buzaárakhoz lefaragott tisztviselői fizetés — a mai élelmiszer és textilárak jelentős emelkedése mellett súlyos anyagi gondot okozott az alsóbbfokú tisztviselők tizezreinek. A Pénzügyminiszter pécsi beszéde erősen fokozta a tisztviselő társadalom bizalmát.

A keresztény kisiparos és munkásosztály megélhetési viszonyai arányosan javultak — a kormány közgazdasági intézkedéseivel, az állami munkák jelentős átadásával és a munkabérek jótékony rendezésével. A közel jövőben folyósításra kerülő kisipari kölcsön teljes talpraállását jelenti a falu iparosainak. A zsidótörvény végrehajtása ezt az osztályt is hatékonyan erősíti.

A kisgazda társadalom halás érzéssel gondol Imrédy Bélára, amiért a milliárdos hozzájárulástól mentesítette az ötvenezer pengőn aluli kisembereket. Jóleső érzéssel fogadta a miniszterelnök óndi beszédét, amelyben újlag kijelentette, hogy politikájának tengelye és alappillére a falu népe leendő. A napokban tárgyalás alá kerülő földbirtokreform — eredményeiben és kihatásában oly nagy jelentőségű mezőgazdasági intézkedés lesz, amelyhez hasonló

egyetemes értékűt — a magyar törvényhozás a jobbágyság felszabadítása óta nem hozott. A termény és állatértékesítés állami segítése e nagy magyar tömeg életszínvonalának nagyszerű fejlődését s egyúttal a világonalátó kisgazda-réteg hűséges támogatását is biztosítja.

A mezőgazdasági és kubi-kus munkásosztály válaszul van. Elismerik és nem tagadják, hogy a munkaalkalmak állami biztosítása és a munkabérek emelése — elűzte a nyomor rémét a szegény munkásházák ajtóitól. Az a szörnyű nélkülözés és inség, amely két év előtt még száz és százezer munkás arcára a kétségbeesés barázdáját vont, ma már elsimult. És ha a kormány a földreform megvalósításával, a hosszú és olcsó haszonbérleti rendszer sürgős bevezetésével a munkásság egy tekintélyes hányvadát a kisbirtokosok munkásikjába vonultatja, s a számban előnyösen csökkent munkások megélhetését szociális törvényekkel, a munkabérek rendezésével és családi pótlékok bevezetésével, állandó munkaalkalmak biztosításával és a nagy munkavállalkozók profitéhségének megtörésével rendez, a magyar munkásság hátat fordít minden szakszervezetnek és ellenzéki politikai alakulatnak, odaadó lélekkel és hűséges, becsületes magyar kitartással támogatja azt a kormányt, amely a magyar munkástömegek megélhetését és biztos jövőjének kapuját előtte feltárja.

Sok a tennivaló. De bizalommal várunk. Évtizedek tapogatózása és hanyatló erőtlensége után végre erőteljes mutató és eredmények elérésére biztató, a nagy nemzet, célok felé határozottan menetelői az idők parancsszavát megértő és teljesíteni akaró kormányférfiak állanak az ország rudjánál.

Van hitük, tudásuk, jószándékuk, leldületük, amellyel a jobb magyarsorsot megindíthatják, van elszántságuk és akaratuk, hogy küzdve a nehéz viszonyokkal és óvatos gyávakkal, a magyarság erőit tömörítsék és a történelmi átalakulásra csatasorba állítsák.

Magyarok! Sorakozzunk! Erősítsük Imrédy Béla küzdő-frontját, nehogy a rövidlátók elgáncsolják és a reformok elődázásával az országot a felfordulás és végromlás örvényébe döntsék!

Az új, boldogabb magyar élet — csak a magyarság minden becsületes fiának összefogásából és erőteljes közös munkájából születik meg!

KATOLIKUS AKCIÓ

Gyertyaszentelő.

A karácsonyi és husvétünnepkörök (Vizkereszt nyolcada és Hetvened-vasárnap) között rövid időköz van. Némely esztendőben, ha t. i. a husvét korán esik, egy hetet sem tesz ki, de a legjobb esetben is legfeljebb hat hetet foglal magában. De ez a közbeeső időhöz is a beléhelyezett ünnepek folytán nagyon is kapcsolódik a karácsonyi ünnepkörhöz, úgyhogy tágabb értelemben ahhoz számítható.

Rendesen ebbe az időkörbe esik február 2-ika, amikor Mária tisztulása, vagy Gyertyaszentelő ünnepe üljük. Egyike a legrégebbi ünnepeknek, mely Jeruzsálemben keletkezett. Már a IV. századból van egy fennmaradt írás, mely leírja a jeruzsálemi ünnepet, melyen körmenetben vonulnak a Szent-sír templomba s ott tartják az ünnepélyes istentiszteletet. De abban az időben csak Epifánia utáni 40-ik nap a neve. Az ünnep tulajdonképpen tárgya a kis Jézus bemutatása a templomban és találkozása az agg Simeonnal és Annával. S csak jóval később nevezik el Mária tisztulásának.

E napon van az ünnepélyes mise előtt a gyertyaszentelés és utána körmenet.

A gyertya a katolikus szertartásban leginkább az Ur Jézus jelképe. A viasz emlékeztet emberi természetére, a világosság pedig istenségére, vagy mások szerint a halandóságra, mert a gyertya önmagát fölemészti, szolgál másoknak. Megkapó és szépezenkivül a középkoriaknak az a magyarázata is, mely szerint az égő gyertya a hitet jelképezi a jócselekedetekkel; mert miként a gyertya láng nélkül nem világíthat, úgy a hit is jócselekedetek nélkül halott.

A gyertya megáldása különben szentelmény is, melynek a régiak sokféle értelmet tulajdonítottak, ezért zivatar, járvány, házi baj, halálos alkalmával is meggyújtották. Nagyon szép szokás, különösen az utóbbi, hogy t. i. az utolsó kenet feladása alkalmával meggyújtják. Sőt a haldoklónak is szoktak szentelt gyertyát a kezébe adni, hogy „az örök világosság fényeskedjék neki“.

Szent Balázs-áldás.

(Február 3.)

Február 3-án ünnepeljük Szent Balázs püspök és vértanu emlékét. Ezen a napon egy szentelményt szolgáltat ki az Egyház: az ugynevezett Balázsáldást.

Két viaszgyertyát köznek keresztalakban össze, melyeket külön erre rendelt ima keretében megáld a pap. A két gyertyát meggyújtják és az áldástadó pap a hívő torkához érinti őket, miközben így imádkozik: „Szent Balázs püspök és vértanu közbenjárására szabadítson meg téged Isten a torokbajtól és minden más bajtól. Az Atyának és Fiának és Szentléleknek nevében. Amen.“

A Szentháromság nevének említésekor a pap kezével áldást ad. E szertartásnak eredete a következő: Szent Balázs sebastei

püspök volt és Dioklecián császár idejében, 316 körül, vértanúhalált szenvedett. Hívei nagyon szerették és minden bajukkal hozzá fordultak. Balázs püspök, ahol csak tehetett, segített rajtuk. Sokszor természetes erőt nem voltak elegendők, ilyenkor Istenhez fordult és az Ur sok esetben csodát tett hí szolgája kérésére. Egyszer valami szegény asszonynak kislia halszájkát nyelte. Nem tudták eltávolítani torkából sehogyan sem és már fuldokolt. Édesanyja kétségbeesetten fölkapta magzatát és elszaladt vele Balázs püspökhöz. A püspök megáldotta a fiút és azonnal eltávozott a szája. Később mutatta ki a gyermek anyja háláját, midőn a püspök hitéért fogságba került. Meglátogatta a börtönben és gyertyát meg kenyert vitt neki, amiket a sötét földalatti helyen és a szűkös rabkoszt mellett jól használhatott.

Komályból — fénybe.

— Advent volt, vártunk, — keményen álltunk, készültünk és vágytunk a fénybe, a Bethlehemi Jászol fényébe! Odaadó szeretettel imádságos lélekkel készült és rendezte meg az Adventi-délutánt a Kulturházban dec. 18-án az endrői falusi lányok Egyesülete. Az adventi homályból a bethlehemi fényességbe vezették a nézőközönséget a leánykör tagjai. — Adventi szavalókórus nyitotta meg a műsort, majd lelketemelő ünnepi beszédet mondott Pálmay József káplán ur. Ezt követte az adventi is magyar hazánkért dobogó szívünkhöz szólva Végvári „Nagy Magyar télben lobogó tüzek“ című lüktető kemény igazságot szóró vágyó kiáltása, amelyet magyar ruhában tüzesen szaval el. Timár Erzsébet tag. Majd egy másik ügyes tag lépett a függöny elé és az adventi négy képhez rövid bevezető elmélkedéseket olvasott fel, minden kép előtt dicséretet érdemlő előadással; Jeremiás próféta jóvendőlései és Prohászka püspök elmélkedéseiből, amelyre szétnyílt a függöny és megjelent az I. kép: sötét ruhában öszösvetési alakok Ő jöjj, Ő jöjj Üdvözítő... adventi éneket az Üdvözítő után vágyakozó kifejezéssel énekel és mozdulatokkal kísérve áhitatos lélekkel adták elő. A II. képben a 12 éves hófehér kis Máriát fehér fénysugár kísérte liliomszállal a kezében, a színen a templomba Szent Anna és apja Joachim vezetésében az Urhoz bemutatásra, felajánlásra. A III. képben Szűz Máriának ájtatos imádsága közben lassan fénysugárban közeledik Gábiel archangyal lilium szállal a kezében, a szin mögül „Eiküldé az Ur angyalát...“ ének kíséri a szép jelenetet, miközben a Szentlélek fehér galamb képében ereszkedik le Mária feje fölé, fehér fényben. A IV. képben előreveti fényét a karácsonyi bethlehemi kép kedves látványossága. „Csendes éjt...“ éneklő angyalok kara veszi körül a jászolyt, Mária, Szt. József és pásztorok imádják a kis Jézuskát. Az ének elhangzik a függöny legördül, hogy a Sik Sándor ke-

gyesrendi pap egyetemi tanár „Magyar Karácsony fekete fakója“ című költeményének a kis Jézus-hoz szóló meleg szavait és hazafias gondolatait szólaltatta meg Timár Cecilia E. tag. Szavalt közben — a vers szövegét aláfestve az anyagi karok ajakáról „Dicsőség a Mennyben Istennek és békesség a földön a jóakaratu embereknek“ kezdetű ének hangzik. Egy fényes-szárnyu angyal kezében egy kis ragyogó karácsonyfát is tart. A függöny mögül felhangzik a Magyar Hiszekegy, — ezt már a közönség is állva énekl... „Hiszek egy Isteni örök igazságban!... Amen. Szép dicséretet érdemelnek a leányköri tagok és remélik, hogy ezután az endrői közönség sokkal nagyobb érdeklődéssel fog felfigyelni a rendezéseikre, melyre már most is felhívjuk az endrői hívek érdeklődését.

Egyházi híradás.

Egyesületi hírek. A Katolikus Leányegyesület január 26-án, d. u. fél 3 órakor nagy leány-összejevetelt tart a polgári iskola negytermében. Megérkezik hozzánk az Országos Katolikus Leányegyesület képviselőjében Illésy Mária tanárnő, a leányok apostoli lelkiületü vezére. Lelkünkre kötötte, hogy a „leány-sorozáson“ minden endrői eladó leány ott legyen. Ezután is szeretettel hívjuk meg az endrői leányokat — az élvezetes és hasznosnak ígérkező sereg-szemlére.

A Leány-klub tagjai — mint halljuk — a Vöröskereszt estélyen mutatják be színjátzó képességüket. Sok sikert kívánunk nekik és jó mulatást.

A Legényegyesületben az új rádió a legnagyobb esemény a népes tánciskolán kívül. Az egyesület anyagi fejlődése nemcsak a tagok számát növeli, de alkalmas ad kulturális működésének fejlesztésére is. Ők is előadásra készülnek és énekkart alakítanak. Szeretnők már hallani őket.

A Katolikus Körök, — a szokásos évi vacsorájuk rendezésével vannak elfoglalva. Annyi paprikást főznek meg a közeli hetekben Endrődön, hogy szegény ruthén atyánkfial az egész Kárpátján egy napig jól lakhatnának belőle.

Figyelem! Ugy halljuk, hogy az endrői kiscsorda- és munkások közös gazda- és munkásnapot rendeznek február 2-án. A mezőgazdasági és szociális reformok idején hasznosnak vélik alaposan megismerni az új nemzeti berendezkedés fontos vívmányait, hogy annak értelmében a szük-

séges előkészületeket megtehesék. A nagygyűlés a Népház negytermében lesz. Minden endrői gazdát és munkást meghívunk és szívesen látunk. Értesüléstünk szerint budapesti előadót is várnak.

A Stefánia-Szövetség helyi iókjá is most tartotta évi közgyűlését. A fiókegyesület évről-évre intenzívebb munkát folytat, amint a beszámoló élenken igazolja. Alapj Andor, a szövetség ügybuzgó elnöke a tagok további odaadó működését és azok számának növekedését jelölte meg a jövő év propaganda munkájául.

A Szeretet - asztaltársaság farsang utolsó napjain óhajta rendezni szokásos tea-estélyét. A tiszta jövedelmet a sokgyermekes anyák segélyezésére fordítják.

Hitbuzgalmi-egyesületek. Január 22-én, d. u. fél 4 órakor az Oltáregyesület, január 29-én, d. u. fél 4 órakor a polgári iskolában a Jézus Szive Szövetség Női csoportja, február 2-án, d. u. fél 5 órakor a Leányegyesületek, február 4-én, d. u. 5 órakor a polgári iskolában a Férfi-Liga tartja havi ájtatosságát.

Külterületi szentmisék. Január 22-én az Öregkerti kápolnáskolában, január 29-én a nagylaposi és a Szent-Imre iskolában, február 5-én a csejti iskolában, február 12-én az Öregkerti kápolnásk és a nagylaposi iskolákban mutatunk be szentmisét.

A Szivgárdisták karácsonyi pásztorjátéka nagy tetszést aratott a szép számban megjelent szülők és felnőttek körében. Ugy a központi iskolák, mint a gyomavégi és tanítóföldi gárdisták kitettek magukért. Szorgalmuk és szép játékuk kedves ajándék volt a kis Jézusnak.

Az Oltáriszentség által a Szentlélek UrIstenhez.

A csodálatosan nagy és szép Eucharisztikus Ünnepségnak az Oltáriszentség nagy kongresszusának maradandó emléket adjunk mi is: imával, anyagi apró áldozattal, a kongresszusi emlékműnk beadásával, mert mindezek, ezrek és ezrek összedolgozásából fog felépülni a KONGRESSZUSI EMLÉKTEMPLOM fővárosunkban.

És ez a Templom lesz az előkészítő temploma is a nagy Szentlélek Világtemplomnak.

A Kongresszusi oltár a lelkiség diadalának emlékjele, segítségünk mindnyájan hozzá, hogy maradandó emlékmű lehessen!

Építő bizottság csekklap száma: 15.355, érmeiket és kisebb adományokat átveszi az endrői Szociális Testvér.

Csárdajelenet a parlamentben

Január 13-a fekete napja lett a magyar országgyűlésnek. Olyan példátlan durva és a törvényhozás méltóságához nem illő gyalázkodások láttak napvilágot, amely szégyenpirt vont a képviselőház nemesen gondolkodó tagjainak arculatára, de mélységes szomorúsággal és felháborodással töltötte el az ország népét is.

Sztranyavszky Sándor napirendi felszólalása és kiméretlen támadása dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán ellen váltotta ki azt a tobzódó vihart, amelyhez Bethlen István, Eckhard Tibor és Fridrich István vezérlete alatt a baloldal dühöngő és ordító több tagja szolgáltatta a mélabus-concertet.

Sztranyavszky Sándor támadó harcmodora és viharkeltése nem szokatlan a magyar közéletben. Viharzásba hozta pár év előtt — az egyik legmagasabb és felelősségteljes állásban — az országgyűlés elnöki székében a magyar katolikusság óriási tömegeit, amikor durva kevélységgel megsértette az anyaszentegyház fejét: a Szentséges Atyát.

Süvitő, de önmagát elsöprő vihart okozott novemberi parlamenti viselkedésével, amikor a Nemzeti Egység Pártját kettészakította és megbuktatni szándékozott Imrédy Béla miniszterelnököt. A magyar nép reagált és olyan elementáris erővel nyilatkozott meg, hogy Sándor vezér alulmaradt.

Emlékezünk a Jaross Andor elleni viharos kiruccanásra is. Megint rosszul sikerült a viharkelés.

Legujabban az ország egyik legnépszerűbb és áldásos működésű főispánja került Sztranyavszky Sándor fergeteges atmoszférájába. Megrázta hatalmas üstökét és pártelnöki érdemeire hivatkozással elbocsájtását követelte főispánunknak, mint „akizsidóbérenceknek nevezte az ellenzéki politikusokat.”

Szörnyű fájdalom, a főispán mégis marad, Sándor és Tibor vezérek nem értek célt.

És miért volt mindez?

Dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla szentesi magas szárnyalású installációs beszédében hitet tett a kormány közgazdasági és szociális reform- és keresztény nemzeti, jobboldali politikája mellett. Nagyvonalú beszédét igen gyakran zugó helyeslés és hangos tetszésnyilvánítás szakította meg, de legerőteljesebben akkor nyilvánult meg a törvényhatóság egyetemes és elementáris éljenzése, amikor a következőket mondta:

„A magyar nemzet, a magyar dolgozó tömegek, az Alföld világosan látó népe tudja, hogy az egyéni ambícióktól tüzelte kormánybuktató kísérletek mögött a liberális demokráciának nevezett nemzetközi szabadkőművesség és az Alliance Israelite által mozgatott erők is lapulnak és a magyar nép tudja, hogy bizonyos mesterkedések mögött a nemzet és a magyar élet jövőjét szolgáló reformok előadásának célja húzódik meg.”

A főispán vasárnapi nyilatkozatában kijelentette, hogy „politikai meggyőződésének adott ebben kifejezést” és úgy véli, hogy nyilatkozatának semmiképpen nem lehetett olyan értelmezést adni, mintha bárkit egyéni becsületében érinteni akart volna, vagy a kormánypártból kilépett képviselőknek azt a szándékot tulajdonította volna, hogy a szabadkőművességgel vagy a nemzetközi zsidósággal akarnának szövetkezni.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter keddi váiaszában a parlamenti légkör megnyugtatósa és a sürgető nagy reformok tárgyalásának biztosíthatása érdekében „igen éles polemikus természetű politikai nyilatkozatnak mondotta a főispán nyilatkozatát és magáévátette a főispán „őszinte sajnálkozását, hogy beszédéhez olyan konzekveanciák és magyarázatok fűződtek, amelyeknek értelmezése és fűzése tőle a legtávolabb áll.”

A parlamenti rész ezzel lezárult.

De nem zárult le a magyar nép nagy tömegei előtt.

A végleges választ — a reformok megvalósítása után — a nép adja meg!

Mi is az igazság?

Letagadhatatlan tény az, hogy kormánybuktatási kísérlet történt.

Az is való, hogy Sztranyavszky Sándor állott élére annak a kilépő társaságnak, amely leszávalta a kormányelnököt.

A képviselőház naplója igazolja azt is, hogy Imrédyvel szavazott a visszamaradt egységespárti csoport és a kereszténypárt. Viszont Sztranyavszkyékkel együtt szavazott a disszidenseken kívül a liberális-demokrata, a nemzetközi szociáldemokrata, a kisgazdapárt és a pártönkivüli ellenzékiek. Az összes zsidó képviselők mind itt szavaztak. S ha némi titkos, de alattomban érvényesülni akaró szabadkőműves — irányzat van még nálunk, az bizonyára az utóbbi szavazó csoport egyes tagjainál jelentkezhetett.

Volt-e tárgyilagos indokuk a leszavazásra?

A figyelő magyar népréteg úgy látja, hogy nem volt. Ezért nyilatkozott meg oly spontán egyöntetűséggel az egész magyar társadalom, amikor Imrédy Béla politikai irányát és rátermettségét egyetemes tüntető magatartásával igazolta.

De teljes bizonyosságot adott felfogásunknak az ország hódolatos tisztelettel övezett kormányzójának, vitéz Horthy Miklósnak döntése is. Sztranyavszkyék és társai napokon keresztül kihallgatáson voltak a Főméltóságú Kormányzó urnál. Feltárhatták előtte minden érveket és kifogásukat. Ha tehát végeredményben a Kormányzó Ur döntő ítélete és tapasztalt politikai bölcsessége Imrédy mellett döntött, ez az intézkedés megacélozta bizalmunkat és hűséges kitartásunkat eddigi felfogásunk és Imrédy Béla helyes politikai irányzata mellett.

Ha tehát olyan tárgyi bizonyítékot nem tudtak szolgáltatni Sándor vezér és társai a Kormányzó Urnak, amely igazolhatta volna a legkrikusabb időben végrehajtott bomlasztó kísérletüket, vállalniuk kell az észszerű következtetést arra is, hogy a visszacsatolt felvidéki magyarság elképedésére, s a külnemzetek megdöbbenésére és gunyos mosolyára végrehajtott parlamenti támadás és indokolatlan harc mögött nem komoly indokok, hanem jelentéktelen kifogások mellett az egyéni ambíciók tüzelése is szerepelt egyeseknél.

Ez mert az egész liberális-izraelita-demokrata-szociáldemokrata tábor velük szavazott, nem ildomos megtagadni és dühösen tiltakozni azon népszerűtlen politikai és társadalmi irányzatok támogatása ellen, akiknek szavazatát Imrédy ellen felhasználták, s akik valóban nemcsak Imrédy szeméiye, de az általa képviselt reformtörékvések ellen is állást foglaltak a többséget elősegítő szavazatukkal.

A vegyestársaság együtthaladását nem öblös kifakadások és egyéni becsületet sértő dühös szolamok cáfolják meg, amint azt a január 13-i gyűlésen gyászos magatartással megkísérelték, hanem a komoly magába-szállással, s a jobb magyar élet hajnalát meghozó keresztény egység és közös munkakészség beállításával.

Ne tovább! idézzük Sztranyavszky Sándor szavait.

Urak! Nem érünk reá időfeccsérlesre és személyeskedő handabandázásra!

A magyar nép milliói várják a reformok megvalósítását, s az új magyar élet napsütését.

Akik még mindig a régi meddő parlamenti csatározásokban kívánják tengetni jobb ügyhöz és működéshez méltó képességeiket, azok most válasszanak más helyett ki-kirobbanó szenvedélyüknek, esetleg valamelyik utszéki csárdát, de a magyar országgyűlés munkaidejét kiméjlik és új évezred biztosítását célzó reformmunkásságát ne akadályozzák!

Sándor vezér és társai jóéjszakát!

Ricsóy-Uhlarik Bélát Unnepelte Csongrád kisgyűlése

Csongrád vármegye kisgyűlése szerdán délelőtt ülést tartott, amelyen melegen ünnepelte vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispánt. Napirend előtt dr. Dósa István alispán üdvözölte a főispánt a következő szavakkal:

— Ennek a vármegyének tisztos falai sok vihart láttak, különösen az elmúlt időkben, amikor a megye lakosságának függetlenségi, eszméktől telített lelkében égett a 48-as gondolatok megvalósításának lángja. Abban az időben a 48-as eszméktől telített lakosság tuinyomó része az akkori kormányzattal szemben egyhangulag elutasító álláspontra helyezkedett. De most, amikor Méltóságodat a főispáni installációval kapcsolatosan megtámadtatás érte, kérem, engedje meg, hogy a kisgyűlés tagjai nevében szeretettel üdvözöljem és biztosítsam a kisgyűlés, valamint a vármegye közönségének meleg szeretetéről és ezuttal is kinyilatkoztatásom, hogy törvényes hatáskörének minden tevékenységében odaadóan fogjuk támogatni.

A lelkes éljenzéssel fogadott szavak után a főispán megköszönte az üdvözlést és további munkájához kérte a megye közönségének támogatását.

Nyilas pert tárgyalt a gyulai törvényszék

A Békéscsabán megjelent, de már megszűnt „Ököi” című nemzelszociálista lap 1937 évi október 19-i számában két cikk jelent meg ifj. Kraszkó János tollából. Az egyiknek címe: „Országos erkölcsbotrány Békéscsabán.” A cikk egyes kitételeit vitéz Jánossy Gyula polgármester sértőnek találta magára nézve és feljelentést tett a cikk írója ellen.

Az ügyet kedden tárgyalta a gyulai törvényszék Lánctyánácsa. Kraszkót bűnösnek mondta ki a törvényszék és kéthónapi fogházra ítélte. A vádlott a bűnösség megállapításáért, az ügyész súlyosbításért felebezett.

HIREK

Főispánunk szentesi beiktatási ünnepségén 100 tagú küldöttséggel képviseltette magát Békésvármegye. Endrődről 25-en utaztak Szentesre, hogy hűséges ragaszkodásukról és mélyszéles tiszteletükről Főispánunk nagyrabecsült személye iránt kifejezést adjanak. A Gyoma-endrődi „vasgárda” lelkes „szimpathia-tüntetése” nagyban erősítette a szentesi ünnepség melegségét és hangulatosságát.

Dr. vitéz Ricsóy Uhlarik Béla főispán az elmúlt napokban Gyomán, a főszoigabirói hivatalban végezte szokásos évi hivatalvizsgálatát Vincze Andor vármegyei számvevőségi főnök és dr. Kardos Tibor főispáni titkár kíséretében. A főispán megelégedését fejezte ki a főszoigabirói hivatalban észlelt pontosság és lelkiismeretes munka fölött. Délben Csernus Mihály apátplebánost látogatta meg, ahol szűkebb társaságban ebéden vett részt.

Dr. Szász Lajost választotta főjegyzőjévé Gyoma község képviselőtestülete. Melegen gratulálunk az új főjegyzőnek, aki korábban érdemes és nagyrabecsült tagja volt Endrőd közigazgatásának. Puritán, közvetlen modora, kivételes szorgalma és munkaszeretete különösen alkalmassá teszik a főjegyzői fontos ügykör méltó betöltésére. Isten segítse!

Rábay Pétert, akinek endrődi közigazgatási működéséről jóleső érzéssel emlékezhetünk meg, az elmúlt hetekben választotta meg az üresedésben levő segédjegyzői állásra Füzesgyarmat községe. Gratulálunk!

Magyarország az elmúlt napokban hivatalosan is csatlakozott a Németország, Olaszország és Japán között fennálló kommunista ellenes egyezményhez. Ez természetes is. Európa valamennyi népe között mi éreztük meg először a kommun „jólékony áldását”: az ország felfordulását és szétdarabolását.

Gróf Csáky István külügyminiszter az elmúlt napokban bemutatkozó látogatást tett a Német birodalomban, ahol Hitler vezérrel, Ribbentropp külügyminiszterrel és más politikai vezető egyénekkel tárgyalt. Reméljük, hogy a magyar hűség, szótartás és áldozatos baráti szellem hasonló érzelmeket és cselekedeteket vált ki hatalmas szomszédunk vezető politikusaiból is.

Chamberlain angol miniszterelnök Halifax lord külügyminiszter társaságában néhány napot Rómában töltött, ahol Mussolinival és Cianó gróf külügyminiszterrel az összes fontosabb európai kérdéseket megtárgyalták. Bár a tanácskozás a „legszivesebb mederben” folyt, a francia

lapok szerint nagyobb eredménye aligha volt a tárgyalásoknak. Olaszország jogos és méltányos követeléseit Franciaország nem akarja teljesíteni. Viszont Anglia szoros és szétszakíthatatlan szövetségben él a franciákkal, emiatt megkötött kézzel kénytelen nézni a tuniszi kérdés fenyegető problémáját.

Gróf Cianó olasz külügyminiszter e napokban a bélyei (most Jugoszlavia) erdőkben vadászik a szerb miniszterelnökkel. A tárgyalás folyamán szóba kerül a magyar-szerb közeledés és végleges kibékülés, valamint a lengyel-magyar közös határ kérdése is. Utóbbi azonban a napokban megvalósuló német-lengyel és olasz-lengyel tárgyalásokon Varsóban dől el.

Közgyűlések. Január 9-én délután 6 órakor tartotta az endrődi Vöröskereszt-Egylet a szokásos évi közgyűlését a község háza tanácstermében. A múlt évi jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után elnök ismertette a tagok előtt a múlt év folyamán az Országos Központtól leérkezett ügyszíveket. A központ a helyi fiókszövetséget toll, ágynemű és ágyak gyűjtésére szólította fel, aminek egyesületünk a legnagyobb odaadással tett eleget.

A pénztári jelentés után a gyűlés elhatározta, hogy az országuti mentőbörönd felszerelési költségeinek egy részét magára vállalja, valamint 25 iskolás gyermeknek 3 hónapon keresztül tejjel való ellátásáról és a sokgyermekes családanyák fokozottabb támogatásáról gondoskodik.

Az egyesület elhatározta továbbá hogy házi betegápolási tanfolyamot szervez dr. Cseh József vezetésével. A tagok széleskörű toborzása máris megindult.

Ezek után a gyűlés a szokásos jótékony célú farsangi mulatságának megbeszélésére tért át, amit febr. 1-re tervez.

Az endrődi „Katholikus Nép-szövetségi Kisgazda Kör” január 15-én tartotta évi közgyűlését Csernus Mihály apátplebános elnöke alatt. Az évi zárszámadást, mely azt mutatta, hogy ez az egyesület Endrőd község legerősebb és legvagyonosabb kisgazda egyesülete, a közgyűlés tagjai egyhangú örömmel vették tudomásul. — Csekély változással a tavalyi tisztikart választotta meg a közgyűlés. A tisztikar nevében Kalmár Károly világi elnök mondott határozatos beszédet az egyesület tagjaihoz. A Kör évi farsangi vacsoráját január 25-én rendezi. A barátságos lakomára ezúttal is meghívja az elnökség a község többi társadalmi egyesületeinek tagjait. Az új magyar élet magyar egységet és összetartást követel. E vacsora ezt az eszmét is szolgálja kívánja, amikor a község

minden jó magyar polgárát, a nőket is szívesen látják.

Az Egységes Munkás-Egylet szintén január 15-én tartotta évi közgyűlését a tagok nagy érdeklődése mellett Hornok István elnöke alatt. A beszámoló az egyesület erőteljes fejlődéséről tanuskodik. A felmentvény megadása után — Csernus Mihály apátplebános egyház elnök vezetésével az új tisztikart választották meg titkos szavazással Hornok István elnök, a megválasztott tisztikar nevében hálás köszönetet mondott munkástestvérei bizalmáért. Lelkes szavakkal hívta fel munkástársait, hogy egész odaadással, magyar hűséggel tartsanak ki Imrédy Béla politikája mellett, aki új magyar életet és boldogabb munkás jövőt készít elő — mindnyájunk számára. A vezérnek katonára is szüksége van. Sorakozzunk tehát és támogatásunkkal adjunk bátorítást a nagy szociális érzésű miniszterelnöknek. A jelenlevők nagy éljenzéssel fogadták elnökünk lelkes szavait. Végül munkások hálás köszönetüket tolmácsolták Klinghammer László igazgatótanítónak, aki fáradságot nem ismerve, teljes odaadással dolgozik az endrődi földmunkások jogos és méltányos érdekeiért.

A püspökkari értekezlet a kishaszonbérletek és a zsidó-javaslat ügyéről. Dr. Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás elnökletével pénteken reggel 9 órakor konferenciára gyűltek össze a budai hercegprímási palotában a magyarországi latin és görög szertartású püspöki kar tagjai. A püspöki konferencia foglalkozott a kishaszonbérletek alakításáról, valamint a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló törvényjavaslatokkal. Észrevételeit nyomban közölte is a legilletékesebb állami tényezővel. Az előbbi törvényjavaslatban kapcsolatban a maga részéről a legnagyobb készségét fejezte ki a szociális reformnak kisbérletekkel való elősegítésére. Az utóbbi törvényjavaslat kapcsán megnyugvással vette tudomásul, hogy a zsidó szellem tulkapásával szemben a m. kir. kormány a keresztény társadalom érdekeit megvédeni törekszik, de ugyanakkor a keresztység szentségét érintő felfogással szemben a megkeresztelték érdekében kifejezésre juttatta a katolikus Egyház álláspontját.

Az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga elnöksége a következő táviratot intézte Jaross Andor felvidéki miniszterhez: A parlamentben történt példátlan botrány valamennyiünkben utálatot keltett. Veled érzünk és kérünk, hogy tántoríthatatlanul haladj tovább céljaid felé. Mindnyájunk szeretete és bizalma kíséri. A Liga elnöksége nevében: dr. Makay Dezső.

Tizenhat szarvasmarha kalandos útja — egyévi és kéthónapi börtönbüntetéssel. Miskolcra jelentik: Kornis Ferencné tiszabüdi földbirtokos tizenhat marháját rábizta Koros István és Anka Imre marhahajcsároknak, hogy hajtsák azokat haza. A hajcsárok utközben négy marhát eladtak, négyet pedig megfelelő összegért hitványabb állatokra cserélték ki. Koros Jánost hat hónapi fogházra ítélte a bíróság, míg a szökésben levő Anka felett most itélkezett a miskolci törvényszék Ráduly-tanácsa. Ankat egyévi és kéthónapi börtönre ítélték.

Endrődi népesedési adatok

1938. dec. 15 — 1939. jan. 15.

SZÜLETÉSEK: Mészáros Mátyás munkás fia, Péter István. Bartmann János munkás fia, János Imre. Hornok Ferenc munkás leánya, Viktória. David Lajos földmives leánya, Etelka. Hornok József földmives leánya, Irma Etelka. Farkas Mihály munkás fia, Lajos István. Szedlák Sándor földmives leánya, Gizella Éva. Farkas Lajos földmives leánya, Ilona Margit. Sóczó Imre földmives fia, Vince. Takács Lajos ács leánya, Piroška Etelka. Uhrin Péter gazdálkodó leánya, Éva Etelka. Bula Imre földmives fia, Imre János. Hegedüs Pál cizmadia fia, Pál István. Timár Imre földmives leánya, Etelka. Véha Károly földmives fia, Károly. Szmola Imre géplakatos fia, Vince. Rácz József zenész fia, Elek. Mészáros Márton gazdasági munkás leánya, Margit Piroška.

HÁZASSÁGOK KÖTÖTTÉK: Juhász Pál kántor-tanító rk. és Kalmár Ilona rk. Babos István munkás rk. és Gonda Veronika rk. Timár Mihály fodrász rk. és Forgács Ilona rk. Kajla Elek zenész rk. és Szabó Róza rk. Gyuricza Vince bognár rk. és Balázs Terézia rk. Vinkovics Lajos kubikos rk. és Kardos Mária rk. Tóth József László napszámos rk. és Fekécs Monika rk. Gubucz János cipész rk. és Timár Margit rk. Takács Sándor közmives ág. vall. és Polányi Brigitta rk. Hornok Mátyás földmives rk. és Forgács Margit rk. Herter Imre földmives ág. vall. és Hanyecz Ilona rk. Mészáros József műbutorasztalos rk. és Csomós Ilona rk. Gyuricza Elek napszámos rk. Forgács Margit rk.

ELHUNYTA az Urban: Uhrin János 76 éves, agykori gyengeség. Tyelu György 47 éves, nyakmirigyrák. Szujó Mátyás 69 éves, szervi szívbaj. Varga Elek Fülöp Viktória 46 éves, szervi szívbaj. Papp Györgyné Dávid Anna 86 éves, agykori gyengeség. Szabó Györgyné Timár Mária 78 éves, szervi szívbaj. Timár Mária 78 éves agykori gyengeség. Uhrin Gizella 1 éves, hörghurut. Csikely Iren 6 hónapos, vesesü etett gyengeség. Varju Ilona 12 éves tüdőlob.

ELJEGYZÉSEK: Hanyecz János földmives Vig Katalinnal. Rídeg János földmives Sztancsik Juliánával. Liziczai Lajos munkás Hanyecz Ilonával. Farkas Vince földmunkás Olch Margittal. Hunya Miklós földmives Dávid Angelával. Frolyó Sándor földmives Gonda Margittal. Fekécs Pál földmives Paróczai Eszterrel. Dávid István földmives Salama Rozáliával. Csahóczki Imre földmives Szabó Terézszel. Kurilla Ágoston napszámos Kovács Jolánnal. Bayer József pióca-árusító Adamik Annával. Nagy János munkás Fekécs Etelkával.

Temettünk Munkácson...

Még egy hét sem telt el, hogy új, magyar hősokeket temettek a munkácsi sírkertben. Munkács nem először tette ezt. Ezer évvel ezelőtt hullottak ott már el Árpádnak a közeli Vereckén átjött, kacagányos, kemény vitézei, kiknek késő, de éppolyan büszke, éppolyan dacos unokái voltak azok, akik a közelmúltban újra vérrel pecsételték meg Munkács örök Magyarorságát.

Hat magyar katonának és egy fizgyermekes ruszin asszonynak bucsuzó lelkében új bizonyítékot adott az élet, hogy a kárpátorosz és a magyar testvériség nemcsak légbőlkapott koholmány, hanem évszázadok nehéz küzdelmeiben sok-sok közös hősi élettel megpecsételt örök vérszerződés, mely a magyar föld rögeihez köt eltephetetlen szálakkal.

Amikor a csehek megindították gyáva orvtámadásukat, bizonyára nem gondoltak erre. Ők csak azt látták, tudták és érezték, hogy békés és megbékélő szándékainkban kevés katonánk volt az új, de a bécsi döntés alapján mindkettőnk által elismert határon. És mert tudták ezt, rántörtek az éj leple alatt, tíz-, hússzoros erővel, golyószórókkal, páncélos harci-kocsikkal. De a maroknyi magyar katonaság tudta a kötelességét. Fiatal lelkében egy ezredév bátor kiáltása, katonai szelleme égett. Felvette a harcot, a tulerővel szemben, győzött — és meghalt.

Amikor eldördültek a nemvart sortűzek, amikor bömblőni kezdtek az ágyuk igazságtalanságot hirdető torkai, a magyar katona, rendőr, nemzetőr, polgár mind a helyén volt. Láthatatlan parancsra tettek. Magyarok, testvérek voltak és az ő kemény lelkükben, jól érezték, ott állott az egész magyar nemzet. Ezt nem tudták a csehek, nem is fogják megérteni soha, hogy itt nálunk mindenki katona. Katona a pöttömnyi fiúgyerek, mikor ajkán először születik meg a haza szent neve, katona a szikár aggastyán, katona ifjú és öreg, mert azzá nevelt itt minket egy ezredév dicső történelme, mely az egyed életét háttérbe tudta szorítani a nemzet életének érdekében.

„Schonnai bitang ember,
Ki most ha kell, hallni nem mer,
Kinek drágább rongy élete,
Mint a haza becsülete.”

Ennek a fényes bizonyosságát adták az új munkácsi hősök, kik nemzetünk szívébe írott nevükkel, ott, valahol a hadak hőfehér Utján szerényen mondják el: „Csak a kötelességünket teljesítettük!”

Karácsonykor.

Karácsony estéjén lassan, nagy pelyhekben hullott a hó. Jól is tette Télapó, hogy megrázta a szakállát, legalább az angyalkák szánkón hozhatták le az égből a karácsonyi ajándékokat. Nagyon vártuk már Jézuska születésének ünnepét. Most végre megérkezett. Kimentünk a konyhába. Egyszer csak csengőszót hallottunk. Bementünk a szobába. Mikor megláttuk a karácsonyfát, nagyon megörültünk. Mi is adtunk a Jézuskának sok ajándékot: jócselekedetet. Tudom, nagyon örült a

Jézuska. Éreztem azért, hogy egy kicsit szomorú a Jézuska, mert sokan nem végezték el a karácsonyi gyónásukat, nem látogatták meg a Jézuskát. Pedig ebben lenne legnagyobb öröme. Így azonban sokat szenved, mert az emberek nem szeretik. Ő pedig magához ölelte a legszegényebb koldust is. Az ilyen szerencsétlen emberekért imádkozunk, hogy bűneiket megvallva térdeljenek a karácsonyi Kisdéd lábai elé.

Mikor a karácsonyfán meggyújtottuk a gyertyát, imádkoztunk. Aztán nézegettük a karácsonyfát. Mikor a szaloncukor meg-megcsörrent a fenyőfán, mint ha azt susogta volna: „Boruljatok le a kis Jézus jászola elé, kezdjétek új, még pedig jobb életet, hogy a Jézuskától példát véve, legyen nektek jövőre boldogabb karácsonyotok.”

Varju Lenke

Gyomavégi Leányisk. IV. o.

1939 hajnalán

Irta: Bartha András.

*Menedéket keres a szívem.
Ti jertek szeretni, akik
Csalódtatok és szemetekben
Alvó bánat lakik.
Kindljatok meg boldogsággal,
Mint bús idegent, hogy nomád —
Gyönyörtől ne induljak már
Új utakra tovább.*

*Nyissátok meg a pítvarajtót,
Ne üljek itt a küszöbön,
Valahol még reám is várhat
Új dal, leány, öröm.
Ne várjatok ki, ne legyen egy
Irigy ember se köztetek,
Ugy kívánom a békét, mint a
Halált a nagy beteg.*

*Menedéket keres a szívem.
Minden ablakon bekopog,
Merre vannak a boldogságok?...
Száz szem néz és zokog.
Örök menhely-keresésekben
Pusztul itt el, aki csak él,
Hová bujjak, hogy hulló könnyem
Meg ne lelje az éj...?*

Endrőd község előljáróságától.
2544-1938 ikt. sz.

Hirdetmény.

Az 1938. XII. tc. rendezi a mezőgazdasági munkások öregségi és rokkantsági biztosítását. A törvény főbb és mindenkit érdeklő intézkedései a következők:

1.) F. évi január hó 1-től kezdve munkások csak akkor vállalhatnak mezőgazdasági munkát, illetve munkaadók csak akkor fogadhatnak fel munkást, ha munkások biztosítási könyvvel, vagy mentességi igazolvánnyal rendelkeznek. Munkádó köteles a munkaszolgálat megkezdése előtt a biztosítási könyv bemutatását a munkástól, vagy cselédétől kérni.

2.) Biztosítási kötelezettség alá esik minden férfi gazdasági munkás. segédmunkás, napszámos és cseléd, aki 18 életévétől 65 életévének betöltéséig.

3.) A biztosítási könyvet az előljáróság a 10-es sz. irodában bélyek és díjmentesen adja ki.

4.) A munkás által fizetendő biztosítási járulék hetenként 20 fillért tesz ki.

5.) A biztosítási díjakat munkaadó

köteles bérfizetéskor a munkástól bevont biztosítási könyvbe beragasztani, ha a munka, egy héttel tovább tartott. Ha a munka ugyanazon munkaadónál 1 hétnél rövidebb ideig tartott, a bélyeget magának a munkásnak kell beragasztani. Utólagos beragasztásnak, vagy bérlevonásnak helye nincs, illetve az érvénytelen.

6.) A járulékokat csak az erre a célra a m. kir. Postahivatalnál forgalombahozott biztosítási bélyegekkel lehet leróni. Más bélyegekkel való leróvás érvénytelen és meg nem téríthető.

7.) A bélyegeket a biztosítási könyvben kitüntetett megfelelő évre szóló lapnak abba a négyszögbe kell beragasztani, mely négyszögbe benyomott időpont azzal a naptári héttel azonos, melyben a munkás munkát teljesített.

Gazdasági cselédek után a járulékokat évnegyedenként 1 drb. 2.60 P. értékű bélyeggel is le lehet róni, melyet az évnegyed utolsó hetének megfelelő négyszögbe kell beragasztani.

8.) A beragasztott bélyegeket átírni, bélyegzővel átírni nem szabad.

9.) Köteles munkaadó a munkás, vagy cseléd munkási igazolványába, vagy cselédkönyvében minden egyes munkaviszonyt feltüntetni és igazolni. Aki ezt elmulasztja, a járulékokat az öregségi járadék szempontjából figyelembe nem vette.

10.) A biztosítási könyvet minden év januárjában a községi előljárósághoz be kell adni.

11.) Mindazok a munkaadók, akik a gazdasági munkásokat 1 hétnél rövidebb ideig alkalmaznak, munkásokról nyilvántartást kötelesek vezetni és azt minden hónap 19-ig az előljárósághoz beadni tartoznak, kivéve, ha ezen rövidebb ideig dolgozó munkások béru után járó bélyegeket a biztosítási könyvbe lerója.

12.) Mind a munkás, aki évente legalább 20 heti munkaviszonyt igazolni tud, továbbá 5 hétre munkaviszony igazolása nélkül is leróhatja a bélyegeket. Ezzel az a kedvezmény jár, hogy a majdan folyósítandó járadék évente 1.50 P. járadékpótlékkal növekedni fog, tehát nagyobb járadékot fog kapni. A 20 héten felüli 5 hét után leróható 20 filléres bélyeglapnak azon utolsó kockájába kell ragasztani, mely négyszögben szöveg nincsen.

13.) Az a munkás, aki valamelyik évben 2 hónapot meghaladó katonai szolgálatot teljesít a katonai parancsnokságtól kiállított bizonyítvánnyal köteles azt az előljáróságnál a bélyeglap beszolgáltatás mellett igazolni.

14.) Az a munkás, aki valamelyik évben állandóan keresetképtelen volt és e miatt gazdasági munkát nem végezhetett, ezt a körülményt az intézet orvos igazolványával tartozik igazolni a bélyeglap benyújtása mellett a községi előljáróságnál. Az ilyen orvosi bizonyítvány kiállítása díjmentes.

Endrőd, 1939. január 10.

Előljáróság.

A tűzharcosok rendkívüli vasúti kedvezménye

Az Új Világ értesítése szerint a Károly csapatkereszttel rendelkező tűzharcosoknak évenként egy alkalommal félárú vasúti kedvezményt engedélyez a kereskedelmi miniszter. A kedvezmény bizonyos korlátozást szenved abban az irányban, hogy csak azok élhetnek vele, kiknek évi jövedelme

nem haladja meg az ezer pengőt, illetőleg, ha három vagy annál több gyermekük van, az évi kétezer pengőt.

A vasúti kedvezmény igénybevételére való jogosultságot a közgazgatási hatóságok igazolják, amelyet a MÁV hivatalos pecsétjé tesz érvényessé. Az igazolványok külön erre a célra készülnek és három esztendeig maradnak érvényben.

A tűzharcosok félárú utazásra jogosító igazolványait 1939. február 1-én kezdik a hatóságok kiszolgáltatni. Az átvételkor egy aranypengőt kell az igazolványokért fizetni.

Holdanként nyolcvanpengős segélyt kapnak az öntözési mintatelepek

Az Öntözésügyi Hivatal a békesszentandrás duzzasztómű építésével előálló bőséges vízellátást igyekszik kihasználni, éppen ezért a környék lakosságával minél jobban meg akarja ismertetni a célszerű öntözést és elhatározta, hogy öntözési mintatelepeket létesít ezen a vidéken, ahol rövidesen megkezdődik a csatornázási munka. Egy-egy mintatelep jövedelme és gazdaságos volta megkedvelteti majd olyanokkal is ezt a gazdálkodást, akik eddig idegenkedtek tőle.

A mintatelepek létesülését az Öntözésügyi Hivatal most a következő kedvező intézkedéssel igyekszik elősegíteni. Ha egy haszholdas kisgazda földjén például öt holdon szeretne öntözéses gazdálkodást bevezetni, a Hivatal erre neki holdanként mintegy 80 pengős segélyt ad, amit nem kell visszafizetni. Ezt az összeget tartozik a birtokos a telep öntözésére fordítani és ezt utasítás szerint berendezni. Egyes esetekben a telepes felszerelése kiegészítésére alacsony kamatozású hosszulejratu kölcsönt is igényelhet és ha a kölcsönt igénylő tagja a Vitézi Széknek, még a gazdasági épületek emelésére is kaphat kölcsönt bizonyos korlátozások mellett.

Ilyen előnyös segély mellett nehézség mutatkozott a szivattyú és motor beszerzése körül. Ezt a kérdést úgy hidalták át, hogy a kisbirtokos központilag beszerzett, könnyű, szállítható motoros szivattyukat kap és ezekkel úgy végzi az öntözést, ahogy az Öntözésügyi Hivatal szakemberei előírják. A kisbirtokos tehát mentesül nemcsak a géberendezés nagyobb költségétől, hanem az öntözés lebonyolításának munkájától is. Az öntözéshez szükséges vizet a kisbirtokosok önköltségi áron kapják meg. Az öntözési mintatelepek gondolatának támogatása tehát megérdemli, hogy a gazdák foglalkozzanak ezzel a kérdéssel.

Az 1938. év kiviteli többlete mégsem érte el az 1937. évi rekordot

A Központi Statisztikai Hivatal közlése szerint december hónapban a behozatal értéke 45.1 millió pengő volt (1937. év december hónapjában 46.7 millió pengő), a kivitel értéke pedig 44.6 (60.2) millió pengőt tett, az e havi külkereskedelmi mérleg tehát 0.5 millió pengő passzívummal zárult (1937. december havában 13.5 millió pengő kiviteli többlet volt).

Az 1938. évben behozatalunk értéke 418.5 (483.6) millió pengőt, kivitelünk értéke pedig 522.6 (588.0) millió pengőt tett. A külkereskedelmi mérleg az 1937 évi 104.4 millió pengős aktívummal szemben az 1938. évben 104.1 millió pengős kiviteli többletet mutat.

Az 1938. évben a behozatalban az előző évhez képest nagy mértékben csökkent a bardsólt- és fűrészelt fa, a nyers bőr, a nyers ásványolaj, a nyers pamut, a papíranyag és a műselyem forgalma, viszont nagyobb emelkedést mutat a tűzifa, a korpa és a déligyümölcs behozatala.

Kiviteli cikkeink közül nagy mértékben csökkent a forgalom szarvasmarhából az olaszországi, roszból a németországi, tengeriből a dániai, a lisztből a németországi és finnországi és a tollból a németországi kivitel csökkenése miatt. Nagyobb emelkedést mutat viszont a kivitel sertésből a németországi osztrák területi (180.380 db), a buzából a németországi (1,386.343 q) és az olaszországi (1.494.438 q) forgalom fokozódása folytán. Nagymértékben emelkedett még a kivitel vasuti kocsikból és sinautókból.

Az alábbiakban közöljük az 1938-ban kivitt áruk mennyiségét, összehasonlítva az 1937 évi kivittel. Ez az összehasonlítás érdekes képet tár elénk a magyar külkereskedelem változásáról az elmúlt évben.

A kivitel mennyisége

	1937.	1938.
Szarvasmarha drb	107.515	54.661
Sertés „	165.292	228.901
Ló „	13.955	11.848
Juh „	43.896	23.754
Élőbaromfi q	27.972	15.662
Leölt baromfi „	233.097	235.551
Leölt vad „	29.067	36.445
Friss hal, édesvízi „	9.260	9.649
Friss és elkészített hus „	44.824	70.811
Szalámi és kolbász „	5.091	5.384
Hus-zerv „	21.050	22.723
Disznósír, szalonra „	210.580	185.273
Libazsír „	2.436	3.114
Vaj, friss „	59.516	35.203
Tojás „	114.539	140.826
Toll „	31.800	25.582
Buza „	3,578.442	4,364.147
Árpa „	169.093	52.054
Bab száraz „	311.310	151.504
Borsó száraz, hántolatlan „	172.466	149.026
Olajosmagvak „	157.188	155.113

	1937.	1938.
Lóhere- és lucerna-mag „	154.123	120.242
Vetemény-mag „	13.458	10.956
Friss gyümölcs „	390.600	306.636
Friss főzelék	365.286,	321.665.
Burgonya	791.453,	218.217.
Vetemény, szárítva	7.862,	10.126.
Paradicsomlé	63.249,	78.357.
Nyers dohány	81.632,	66.414.
Maláta	401.217,	303.050.
Liszt	582.750,	353.495.
Paprika, száraz	24.541,	27.644.
Bor	382.676.	402.415.
Szalma	266.079,	419.531.
Korpaliszt	59.739,	40.619.
Kender és kenderkóc	33.421,	81.912.
Cirokszakáll	56.147,	49.270.
Gyógynövények	25.150,	25.609.
Nyers és megmunkált fa	266.744,	258.895.
Szén	2,533.635,	2.868.413
Bauxit	4.797.215,	3,611.575.
Trágyasók	382.400,	268.530.
Elkészített gyógyszerek	1.586,	1.734.
Fabutor	17.361,	14.736.
Papiros és papirosárak	3.044,	20.071.
Len-, kender- és jutafonál	14.849,	14.269.
Pamutszövet	15.517,	10.643.
Selyem-, félselyem- és műselyemszövet	7.207,	5.903.
Zsineg lenből, kenderből, jutából	12.415,	9.828.
Női és leányfelsőruházat	3.209,	2.732.
Varrótárak textilanyagokból	498,	527.
Kikészített bőr	12.009,	8.792
darabonként. Cipészárak	348.480,	665.044.
Bőrkesztyű	362.009,	302.876
páronként. Prémibőr, kikészített	4.701,	4.289
q-ként. Szücsárak	448,	543.
Kaucsukárak	10.934,	7.021.
Üveg és üvegarúk	51.456,	30.713.
Fal- és padozatburkolólapok, agyagból	17.407,	21.072.
Vasfélgyártmányok	1,091.075,	1,102.074
Vasárak	462.539,	336.916.
Gépek és készülékek	71.500,	85.443.
Villamosgépek és készülékek, elektrotechnikai drb	2,462.311,	2,027.289.
Cikkek q	30.492,	26.760.
Autómobilalváz	17.509,	1.666.
Sinautó —	18.109.	Vasuti kocsik
7.212,	26.536.	Műszerek
604,	660.	Film
34,	147.	Könyv,
folyóirat	13.085,	11.261.

Az 1938 évi kiviteli többlet csak erősen megközelítette az 1937 évit, de túl nem haladta.

Gabona- és állatpiac

Január első felében a buza áralakulásában említésreméltó esemény nem történt. A kiviteli-lehetőség hiányában legnagyobb részt csak a Futura vásárló — a kormánytól megállapított árak szerint. A buza hivatalos árfolyama Budapesten: 80 kilós tiszavidéki buza 20.60—20.75 pengő. Árpa 16—16.30. Zab 19 pengő. Morzsolt tengeri 12.85—12.95.

A belföldi sertés piacon az árak gyengültek. A Bécsbe és más német városokba szállított fiatal prima sertésekért szállítók a következő árakat kötelesek téríteni az eladóknak: 160 kilón felüli érkezési súly mellett 102 fillér, 135 kilón felüli érkezési súlynál 98 fillért, 120—135 kg berakási súly között 94 fillért.

A jelenleg érvényben levő minimális termelői baromtiárak: csirke 1.15, tyúk 1.02, pulyka 1, gyöngyös 1.31, hizott kacsza 1.05, hizott liba 0.95 fillér élősúly kg-ként.

Kinevezték az állandó gazdasági szakbizottság elnökét és tagjait. A földmívelésügyi miniszter a tagosítási és egyéb birtokberendezési ügyekben véleményező és javaslattevő bizottságként működő állandó gazdasági szakbizottság elnökévé vitéz Vass Elek dr. miniszteri osztályfőnök, országos telepítési igazgatót 1939 évi január 1-től 1943 évi december 31-ig terjedő hatállyal kinevezte és a szakbizottságot ugyanazon időtartamra a következőképpen alakította meg: A földmívelésügyi miniszter által kinevezett tagok: Lenck Jenő dr. miniszteri tanácsos, Kövy József gazdasági főfelügyelő, mint gazdasági szakismerettel bíró tagok. Ajtai Sándor erdőfőtanácsos, mint erdőszeti szakismerettel bíró tag. Patáky Károly dr. miniszteri tanácsos, Czirer Andor dr. miniszteri tanácsos, mint földmívelésügyi közgazgatási tisztviselő. A pénzügyminiszter által kinevezett tag: Tátray István dr. miniszteri tanácsos. Az igazságügyminiszter által kinevezett tagok: Kozma Aladár dr. kuriai bírósági és Gabona Lajos dr., az igazságügyminisztériumban alkalmazott kuriai bírósági.

VASUTI MENETREND

Gyomára érkező vonatok.

Budapestről	2.21
Békéscsabáról	5.34
Szarvasról	6.30
Véztőre	6.35
Békéscsabáról, sebes	8.19
Budapestről	10.21
Véztőre	11.46
Békéscsabáról, gyors	11.56
Budapestről, gyors	11.57
Békéscsabáról	14.20
Budapestről	15.24
Véztőre	16.51
Békéscsabáról, gyors	16.58
Budapestről, gyors	17.36
Gyuláról	19.26
Budapestről	20.39
Véztőre	22.00
Békéscsabáról	23.24

Gyomáról induló vonatok.

Békéscsabára	2.34
Véztőre	3.43
Budapestre	5.41
Gyulára	6.31
Budapestre, sebes	8.20
Békéscsabára	10.28
Békéscsabára, gyors	11.58
Budapestre, gyors	11.59
Véztőre	12.45
Budapestre	14.30
Békéscsabára	15.31
Budapestre, gyors	16.59
Békéscsabára, gyors	17.37
Véztőre	17.41
Szarvasra	19.29
Békéscsabára	20.49
Véztőre	20.30
Budapestre	23.50

HIRDETÉSEK

ENDRÖD-GYOMAI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T. ENDRÖD

Fiókkintézet: Gyoma. Tel.: Endrőd 2. Folyósít rövidlejáratú mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal mellet.

Népházi Szövetkezetben kitűnő friss árakat olcsón kap.

Ugaron

6, Páskumon 3 hold földet vagy Páskumon elcsereit az Egyházközség.

Akarja husz fillérrel drágábban eladni a buzáját?

Keresse fel vitéz Baranyai Istvánt az Endrőd—Gyomai Takarékpénztárban, magas árat ad érte!

Traktor-bérszántásra jelentkezni lehet Kalmár Vincze egyházközségi elnöknel.

A Katolikus Népszövetés és Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának.

Iratkozzék be tagul

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt-nél Endrődön. Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén. Orvosi vizsgálat nincsen! Legkisebb havidíj 50 f

Kege dütanítást

vállal

Kappel Károly

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238-1934 sz. engedélyével.” Szerkesztésért és kiadásért felelős: WALTHIER GYÖRGY

Főmunkatárs: CSERNUS MIHÁLY

Nyomatott Nádudvary Mihály „PETŐFI” könyvnyomdájában Gyomán.